

Aanvrager:	BioArt Laboratories
Titel:	Symbiocene Forest – Unearthing the Next Era of Human History
Gevraagd bedrag:	€ 2.100.000

NEGATIEF

Inleiding en samenvatting

BioArt Laboratories in Eindhoven is een ontwikkelinstelling op het gebied van bio-kunst. Het is de missie van de instelling, die in 2012 is opgericht, om nieuwe generaties makers te stimuleren en te faciliteren in het uitvoeren van hands-on, experimenteel, kritisch, grensoverschrijdend onderzoek op het gebied van bio-kunst en daarmee de dialoog aan te gaan met maatschappelijke vraagstukken.

BioArt Laboratories vraagt een bedrag aan van € 2.100.000 binnen categorie I van de Regeling Vierjarige instellingssubsidie creatieve industrie 2025-2028. In de periode 2021-2024 is de organisatie ondersteund vanuit de BIS.

BioArt Laboratories positioneert zich binnen het regioprofiel van BrabantStad: een internationaal concurrerend regionetwerk met een sterke en brede kenniseconomie. Door het bieden van een ontwikkelplek waar technologieën en kunst samenkomen, zorgt BioArt Laboratories ervoor dat ontwikkelingen binnen BrabantStad niet enkel economisch zijn gedreven. De instelling streeft naar een wereld waar menselijk handelen, kunst en cultuur en ondernemerschap wederzijds afhankelijk zijn van – en ten wederzijds voordeel komen aan – de gezondheid van alle ecosystemen.

Binnen het activiteitenprogramma legt BioArt Laboratories de focus op het begeleiden en faciliteren van talent en experiment, onder meer door het aanbieden van residenties en het *Talent Pressure Cooker*-programma, waar tot 64 kunstenaars nieuw werk produceren. Daarnaast is er aandacht voor het presenteren van talent in de vorm van tentoonstellingen en publieksevenementen, gebruikmakend van de eigen presentatiemogelijkheden of in coproductie met derden. In de periode 2025-2028 worden circa acht publicaties gerealiseerd, gericht op de verdieping van het vakgebied, variërend van artikelen tot podcastafleveringen. (Inter)nationaal wordt samengewerkt met onder meer LUX Nijmegen, Naturalis, ZonMW, Waterschap de Dommel, de Verbeke Foundation (België) en Power Station of Art (China). Samen met MU organiseert BioArt Laboratories de BAD-awards, waaraan eveneens een tentoonstelling is verbonden.

Onder de noemer *Symbiocene Forest – Unearthing the Next Era of Human History* continueert BioArt Laboratories de komende jaren haar inhoudelijke onderzoekslijn op de ecologie van menselijke habitats. Centraal staat de rol van bio-kunst in de transitie naar het symbioceen: het tijdperk na het antropoceen, waarin de mens niet langer het middelpunt is, maar in symbiose leeft met natuur, cultuur en technologie.

In de afgelopen jaren heeft BioArt Laboratories zich verzekerd van een bijzondere eigen locatie aan de rand van Eindhoven in de vorm van een oud bunkercomplex. Ook is gewerkt aan de verdere professionalisering van de organisatie. De komende periode wil de organisatie zich inzetten voor een uitbreiding van de faciliteiten. In de financieringsmix combineert BioArt Laboratories publieke financiering vanuit verschillende overheidslagen en de EU, private fondsen, inkomsten uit eigen activiteiten en ondersteuning door partners. BioArt Laboratories is lid van De Zaak Nu en volgt de richtlijnen kunstenaarshonorarium en Functie- en Loongebouw voor Beeldende Kunst Presentatie-instellingen. In de financieringsmix heeft de gevraagde subsidie aan het Stimuleringsfonds een aandeel van 59,4%.

Overwegingen van de adviescommissie

De adviescommissie is sterk verdeeld over de aanvraag voor BioArt Laboratories in die zin dat ze sterke en – in haar optiek – zwakke elementen in het voorstel benoemt. De commissie erkent de unieke kwaliteiten van de locatie van BioArt Laboratories en waardeert de inzet waarmee de organisatie zich de afgelopen jaren heeft ingespannen hiervan een ontmoetingsplek voor bio-kunstenaars te maken. Het landschappelijk terrein en de verschillende faciliteiten bieden unieke kansen als werk- en tentoonstellingsplek. De commissie is positief over de toegankelijkheid van de publieksprogramma's en residenties van BioArt Laboratories en de manier waarop de organisatie is geworteld in Eindhoven en de regio. Als voorbeeld noemt ze de BAD-Awards waarvoor nauw wordt samengewerkt met MU. De commissie beoordeelt het voorstel op het criterium met betrekking tot de toegankelijkheid dan ook als ruim voldoende.

Ook oordeelt de commissie positief over het voorstel als het gaat om de maatschappelijke betekenis van de instelling. Dit zit hem met name in de maatschappelijke relevantie van de thematiek. De commissie noemt de keuze om de focus de komende jaren te leggen op het symbioceen interessant en ze waardeert de samenwerking van de instelling met verschillende mediapartners om deze thematiek bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. Zodoende beoordeelt de commissie het voorstel als voldoende op het criterium met betrekking tot de maatschappelijke waarde.

De commissie laat zich – los van de aandacht voor het symbioceen – meer kritisch uit over de artistiek-inhoudelijke waarde van de producties en het programma als geheel. De commissie erkent dat de organisatie op het vlak van talentontwikkeling een belangrijke functie heeft, maar is niet zondermeer overtuigd van de algehele artistieke kwaliteit of innovatieve waarde van de ontwikkelde werken. De commissie had ten aanzien van de talenten bijvoorbeeld graag meer willen lezen over de manier waarop deze worden geselecteerd en begeleid. De commissie betwijfelt tevens of de instelling de in het voorstel gemaakte claims met betrekking tot de positionering binnen de (inter) nationale biotechnologiesector kan waarmaken. De commissie wijst erop dat er naast Eindhoven ook rond Leiden, Amsterdam, Wageningen en ook in Zeeland verschillende interessante clusters rondom biotechnologie bestaan. De commissie noemt het op zich waardevol dat BioArt Laboratories hierbij een artistiek perspectief vertegenwoordigt, maar heeft wel moeite met hoe BioArt Laboratories enkele meer bekende projecten positioneert en hierover communiceert. De commissie vindt dat BioArt Laboratories in de basis transparanter zou moeten zijn over de daadwerkelijke status van projecten die in haar optiek toch vooral moeten worden gezien als artistieke verbeeldingen of experiment, op basis waarvan speculatieve toepassingen denkbaar zijn. Dat kan ook goed in de context van een thema als het symbioceen. Maar te vaak wordt volgens haar de indruk gewekt, al dan niet bewust of geframed door de media, dat het om daadwerkelijk toepasbare producten of innovaties gaat. Zodoende beoordeelt de commissie het voorstel op dit criterium als net niet voldoende.

De stevige claims die in de aanvraag worden gemaakt ten aanzien van de eigen positie van de instelling binnen de biotechnologiesector en de manier waarop de producties worden neergezet, leiden bij de commissie tot vragen over hoe de strategische keuzes tot stand komen. Ze plaatst in de context van het criterium met betrekking tot de bedrijfsmatige gezondheid vraagtekens bij de organisatiestructuur en *governance*. Hoewel hier zowel in de aanvraag als in het jaarverslag aandacht aan wordt besteed, blijft bijvoorbeeld onduidelijk wat precies de samenstelling is van de genoemde adviesraad, en welke expertises hierin zijn vertegenwoordigd. Ook heeft de commissie vragen over de samenstelling van de Raad van Toezicht in relatie tot haar taak. Ze vraagt zich af op welk profiel deze leden zijn geworven. Daarbij mist de commissie in de stukken, wanneer het gaat over de nevenfuncties, een reflectie op de bedrijfsmatige activiteiten. De commissie acht dit van belang gezien de mogelijke parallele ontwikkeling van technologieën of

materialen en noemt meer transparantie over deze onderwerpen wenselijk. De commissie vindt ook dat de rol van de partners in het netwerk van BioArt Laboratories, als het gaat om hun rol bij de bescherming van intellectueel eigendom of handelsgeheimen, niet helder wordt beschreven. Hoewel er op dit moment sprake is van een voldoende solide financiële positie en er ten aanzien van de codes heldere keuzes worden gemaakt, beoordeelt de commissie het voorstel ook op dit criterium als net niet voldoende. Ondanks dat BioArt Laboratories zich de afgelopen jaren sterk heeft ontwikkeld en met het symbioceen een aansprekend thema introduceert, spreekt de commissie zodoende van een aanvraag die onvoldoende consistent is in doel en opzet.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert het bestuur de aanvraag van BioArt Laboratories niet te honoreren. Het voorstel scoort over het geheel genomen net niet voldoende op de in de regeling geformuleerde beoordelingscriteria. De commissie verwacht, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat de instelling vanuit diens kerntaak met het activiteitenplan op nationaal niveau een te beperkte bijdrage zal leveren aan de ontwikkeling en professionalisering van de creatieve industrie om in aanmerking te komen voor ondersteuning vanuit deze regeling.